

Müzik Öğretmeni Adaylarının ‘Bilimsel Araştırma Yöntemleri Dersi’ne Dönük Görüşleri

Views of the Music Teacher Candidates Oriented Towards ‘Scientific Research Methods Course’

Cahit AKSU^a

^aTrabzon Üniversitesi, Fatih Eğitim Fakültesi, Güzel sanatlar Eğitimi Bölümü, Trabzon, Türkiye.

Öz

Bu çalışma; müzik öğretmeni adaylarının lisans programında gördükleri “Bilimsel Araştırma Yöntemleri Dersi”ne dönük görüşleri doğrultusunda, adayların dersin içeriği ile ilgili düşünceleri ve bu alanın lisans dersinin öğretmenlik mesleği ile olan ilişkileri hakkındaki bilgi, beceri ve düşüncelerini tespit etmeyi amaçlamıştır. Araştırma 4 farklı üniversitesinin eğitim fakültelerinin son sınıfında eğitim gören 133 müzik öğretmeni adayı ile yürütülmüştür. Araştırmadan; müzik öğretmeni adaylarının “bilimsel araştırma yöntemleri dersi” ile ilgili olarak sunulan önermelere, anketin puan aralıkları ölçütünde “kararsız” yoğunluklu görüş bildirdikleri, bu görüşler içinde; adayların öğretmenlik mesleği ile bilimsel araştırma süreçlerini bağdaştırmadıkları ve bilimsel araştırma işini; akademisyen ve araştırmacıların bir faaliyet alanı olarak gördükleri, bu doğrultuda bu alanla ilgili verilen lisans programı derslerini de öğretmenden çok akademisyen olmak isteyenlerin alması gerektiğini, buna rağmen adayların “Bilimsel Araştırma Yöntemleri” dersini almaları sonucunda bilimsel bir makale yazabileceklerine ve dersin bireysel gelişimlerine katkı sağlayacağına inandıkları, ancak genel anlamda adaylarda “öğretmenlik - müzik öğretmenliği - bilimsel araştırma yöntemleri- bilimsel araştırma odaklı dersler” ilişkisi hakkında olumlu ve net bir bakış açısının oluşmamış olduğu yönünde bulgulara ulaşılmıştır. Çalışmanın bu bulgularında cinsiyete göre bir farklılaşma olmadığı sonucuna da ulaşılmıştır.

Abstract

This study aims to determine the mentalities of the candidates oriented towards the scientific research, their views concerning the content of the lesson and their knowledge, skills and thoughts concerning this field’s relationship with the teaching profession, in line with their views oriented towards the “Scientific Research Methods Course” which they have, in the undergraduate program. The research was conducted with 133 music teachers who were undergoing training in the final year of the faculty of educations of 4 different universities. From the research, findings - such as the music teacher candidates presented opinion in ‘indecisive’ intensity in the scale of the score interval of the survey, in these views; the candidates did not correlate the teaching profession with the scientific research processes and the academicians and the researchers saw this scientific research business as a field of activity, and the undergraduate program courses which were given in line with this field, should be taken by the ones who wanted to be an academician rather than the ones who wanted to be a teacher, despite this, the candidates might write a scientific research as the result of their taking the course of the “Scientific Research Methods” and they believed in that the course would contribute to their personal development, however in its general sense, in the candidates, a positive and clear point of view could not be formed on the relationship of the “teaching – music teaching – scientific research methods – scientific research oriented courses” – have been reached. Also, a conclusion was reached that there was no differentiation in the findings of this study according to the gender.

Anahtar Kelimeler

mesleki müzik eğitimi
müzik öğretmeni adayı
bilimsel araştırma yöntemleri dersi

Keywords

vocational music education
music teacher candidate
scientific research methods course

Extended Summary

The teaching profession of our day is in a state of being a profession which is so closely related to 'Scientific Research' both as a requirement of a profession and job description and as a requirement of the educational applications envisaged by a learning approach which is grounded on. Within this scope, the music teaching is also closely related with the phenomenon of scientific research. We see the relationship of music-teaching-scientific research first of all in MNE (Ministry of National Education) General Proficiencies and the MNE 2017-2023 Teacher Strategy Certificate. Teachers' using the scientific research mentality, methods and techniques for realizing the education of their students effectively, is an important dimension of their job descriptions.

One of the greatest dilemmas of the students who take education in the undergraduate programs that are formed in the field of fine arts education and especially in the painting and music education in the department of fine arts of the education faculty, is the difficulty which they have in establishing the balance between the artistry and teaching. In other words, for example, the music teacher candidates may spend more labour and time for the field knowledge as ignoring the professional teaching knowledge in the triangle of the field knowledge, professional teaching knowledge and general culture knowledge, which are required for supporting the music teacher candidates.

As the existence, teaching and the existence of knowledge together with student activity are stipulated in the essence of the learning "Constructivism", which is taken as the basis in the Basic Music Education, applied in our country, activities such as making research, producing knowledge and using knowledge, indicate the phenomenon of the "scientific research" in the approach and its importance. For example, while conveying the basic approach of the program in the 1-8 Music Program and in the general aims of the "Secondary Education", the emphasis which is made to the 'research' and within this scope, to 'scientific research action and method', as well.

In addition to these approaches which are oriented towards the 'scientific research' of the music, attention must be drawn to the phenomenon of the 'scientific research' with regard to so many contemporary teaching strategies, which are used in the education processes of our day such as the constructivism, problem based learning, project based learning, cooperative learning, creativity and creative thought.

Another dimension of the subject is; "handling and researching, analysing, interpreting and reporting the musical problems in national or international dimension in the "Researcher Teacher" profile, in his school, in his immediate environment, are among the duties of the music teachers of our day. Among the problems which should be handled within the scope of "Action Researches", which the music teachers shall carry out, 'the music lesson perception of the other sharers, music education programs, course hours in music education, education methods and approaches, 'music education program of the country', may be listed.

This study aims to describe the views of the music teacher candidates oriented towards the 'Scientific Research' or the "Scientific Research Methods Course" which they have in the undergraduate program. The research was conducted with the Surveying Model from the descriptive researches. The sampling of the research is the 133 fourth grade music teacher candidates, who receive education in the Discipline of Music Education of the Fine Arts Department of the Education Faculties of 4 different universities.

The music teacher candidates who participated in the research, presented views in 'indecisive' intensity in the scale of the survey's score intervals concerning the "scientific research" and "scientific research methods".

It showed that the music teacher candidates perceived the scientific research activity being a field of study, as the business and responsibility of the academicians. We saw that the music teacher candidates did not correlate the teaching profession with the scientific research processes and position the scientific research business as a field of activity of the academicians and the researches under the roof of the university, research center etc.

It was determined that the music teacher candidates had no clear idea in associating the "Scientific Research Methods" course which they took in the undergraduate program and similar courses that were carried out in this center and they thought that the ones who wanted to be an academician should take this course and the courses with similar contents.

The music teacher candidates believed that they could write a scientific article with the acquisitions of the 'scientific research methods course' they take. This finding indicated a self-confidence and belief oriented toward their ability of doing the necessary actions and activities with the outputs of such a course which they carried under the undergraduate program as a student though they did not perceive the scientific research action as a requirement of their own professional field. Also, the music teacher candidates correlated the acquisitions which they obtained from this course with their developments as social and intellectual individuals rather than their professional development.

Among the other findings of the study; it was determined that the music teacher candidates were indecisive in the issues of establishing the relationship between the "Scientific Research Methods" course as an undergraduate lesson with the music education undergraduate program, not thinking that the acquisitions concerning the scientific

research methods and techniques in music education, not thinking that the acquisitions concerning the scientific research had an important contribution to the quality of a music teacher, having difficulty in establishing a relationship between the scientific research method with the teaching profession, not believing that they could use the scientific research methods course in their teaching lives and their belief that the content of the scientific research methods courses so difficult in accordance with the department of the music education. In the findings of the research, there was no differentiation with respect to the gender.

All these results give clues on that, still a positive and clear point of view of the music teacher candidates, has not been formed concerning the relationship of “the teaching-music education-scientific research methods-scientific research driven courses”.

1. Giriş

Eğitim fakültelerinin zorunlu lisans programlarında öngörülen “Bilimsel Araştırma Yöntemleri” dersi bir müzik öğretmeni adayı için neyi ifade etmektedir? Bu ders, bir müzik öğretmeni adayının mesleki formasyonunun hangi boyutunu kapsar? Bu bağlamdan hareketle öncelikle günümüzün öğretmen profili ve yeterlikleri ekseninde, bir öğretmenin mesleğini gerektiği gibi ve başarılı şekilde icra edebilmesinde ‘Bilimsel Araştırma’ olgusunun yeri nedir? Aşağıda bu konuya ilişkin bazı noktalara vurgu yapılmıştır.

MEB Öğretmen Genel Yeterlikleri’ne göre öğretmen; “Alanı ile ilgili temel bilgi ve veri kaynaklarını sınıflandırır”, “Alanına ilişkin temel araştırma yöntem ve tekniklerini sınıflandırır”, “Öğrencilerin derslerde analitik düşüncelerine yönelik etkinlikler hazırlar” şeklindeki yeterliklerin alt göstergeleri, öğretmenin bilimsel araştırma konusundaki anlayışına, birikimine ve yeterliklerine atıf yapmaktadır (MEB, 2017).

Yine MEB 2017-2023 Öğretmen Strateji Belgesi’nin ikinci amacı altında yer alan; “Adaylık Sürecinden İtibaren Öğretmenlerin Kişisel ve Mesleki Gelişim Faaliyetlerinin Niteliğini Arttırmak” hedefinin 20. eylemi “Öğretmen Akademilerinin kurulması”, 24. eylemi “Eğitim çalışanlarının bilimsel etkinliklere katılımı konusunda teşvik edilmesi” ve 25. eylemi “Öğretmenlerin uluslar arası eğitim çalışmalarına katılım oranının artırılması” içindeki açıklamalar bilimsel araştırma ve öğretmen ilişkisine direkt olarak atıf yapmaktadır (MEB, 2017).

Yukarıda bir kısmı verilen bilimsel araştırma temelli yeterlikler; öğretmenlerin kendi gelişimlerinin sağlanması, alanın bilgi birikimine katkıda bulunulması ve alanın mevcut sorunlarına çözüm oluşturulmasında öğretmene düşen görev ve sorumlulukların bir boyutunu yansıtır. Ancak öğretmen için asıl önemli olan; bilimsel araştırma zihniyetini, yöntemlerini ve tekniklerini, öğrencilerinin öğrenmelerini gerçekleştirebilmek için etkin olarak kullanabilmeleridir.

Öğretme ve öğrenme; bilimsel yönetime göre hayatı yeniden yapılandırma sürecidir (Ornstein ve Hopkins, 1998’den akt. Erdem ve Demirel, 2002). Çağdaş toplumların temel özelliklerinden biri olarak görülen araştırma kültürü bilişsel, duyuşsal ve devinsel yeterlikleri ya da nitelikleri kapsamakta ve bireylere eğitimle kazandırılabilmesi kabul edilmektedir. Ancak, araştırma bilgi ve becerisinin kazandırılması, bireyin araştırma yapabilmesi için temel bir koşul olmakla birlikte yeterli değildir. Bireyin bu alana yönelik ilgisinin, sahip olduğu değerlerin ve hatta bu süreci kendisi için bir tehdit unsuru olarak görüp görmemesinin de onun araştırma yapmasında etkili olduğu ifade edilebilir (Büyüköztürk, 1999).

Öğretmenler eğitim sisteminin en önemli parçalarından birisidir. Öğretmenlerin sadece öğretim faaliyetlerindeki performansları değil, öğrencileri bilimsel araştırmaya teşvik etme, problem temelli öğrenme etkinliklerini etkili ve başarılı şekilde gerçekleştirme, proje danışmanlığı yapma, bilimsel araştırmalara bizzat katılarak destek verme konusundaki performansları da eğitimin kalitesini belirleyen faktörlerdir. Günümüzde öğretmenlerden öğretim faaliyetlerinin yanında öğrencilere proje danışmanlığı yapmaları, TÜBİTAK, Avrupa Birliği, Merkezi Finans ve İhale Birimi gibi kurumların desteklediği bilimsel projelere katılmaları ve sistemin sahayı en iyi bilen elemanları olarak üniversitelerdeki akademisyenlerle işbirliği yaparak bilimsel araştırmalara katılmaları beklenmektedir (www.bilimsenligi.com).

Hargreaves, öğretimin günümüzde bulgu merkezli olmadığını fakat olması gerektiğini, öğretmenlerin de bunları öğretimleri sırasında kullanmaları ve araştırma yapmaları gerektiğini ileri sürmektedir (Hargreaves, 2000’den akt. Ekiz, 2006).

Öğretmenler ve yöneticiler; en iyi kendilerinin belirledikleri problemler üzerinde çalışırlar. Kendi çalışmalarını incelemede, ölçmede ve sonra çeşitli çalışma yollarını dikkate almada cesaretlendirildiklerinde daha etkili olurlar. Birlikte çalıştıklarında birbirlerine yardım ederler. Mesleki olarak gelişirler (Watts, 1985’den akt. Uzuner, 2005).

Ekiz (2006); “öğretmenler, bilimsel bilgileri akademisyenlerin ürettikleri, kendilerinin ise bu bilgileri uygulamalarına aktardıkları anlayışını benimsemiş görünmektedirler. Öğretmenlerin araştırmacı olmaları, sahip oldukları sorgulan-

mamış ve açıklığa kavuşturulmamış pratik bilgilerin sorgulanmasını ve dolayısıyla bunların doğru anlamlandırılmasını sağlayacaktır. Ayrıca, bilimsel araştırma yapmaları onların profesyonelleşmelerine de katkıda bulunacaktır” demektedir.

Müzik Öğretiminde Bilimsel Araştırma Olgusu

Müzik öğretim programlarının ‘bilimsel araştırma’ya dönük yaklaşımlarına ek olarak günümüzde öğretim süreçlerinde kullanılan pek çok çağdaş öğrenme stratejileri, yöntem ve teknikleri açısından “bilimsel araştırma” olgusuna dikkat çekmek gerekir. Bunların içinde; yapılandırmacılığın öğretimsel uygulamaları olan probleme dayalı öğrenme, proje tabanlı öğrenme, işbirlikli öğrenme, yaratıcılık ve yaratıcı düşünme gibi yeni yaklaşımlar sayılabilir. Aşağıda bu yaklaşım ve yöntemlerin kapsadığı ‘araştırma’ya dönük içerikler kısaca analiz edilmiştir.

“Yapılandırmacı Öğrenme Yaklaşımı”nda; problem çözme ve probleme dayalı öğrenme, yapılandırmacılığın temel öğretimsel uygulamalarından biridir. Yurdakul (2011); yapılandırmacı öğrenme çevrelerinde öğrenme sarmalını gerçekleştirmenin bir boyutunun da bilginin “araştırmaya dayalı” yapılandırılması olduğunu ve bu sürecin; tespit edilen problemlerin kavranması, hipotezlerin oluşturulması, işbirlikli gruplarla çözüme ulaşılması ve çözüm önerilerinin sınıfça tartışılmasını kapsadığını belirtir. Ağgöl ve Bayrakçeken, (2010) yapılandırmacı yaklaşımda kullanılan 5E modelinin Derinleştirme (Elaborate) aşamasını anlatırken bu aşamayı “deneysel sorgulama, inceleme projeleri, problem çözümü ve karar verme” etkinliklerinin olduğu aşama olarak aktarır (Akt. Aslim, 2013).

“Probleme Dayalı Öğrenme” bilimsel araştırma yöntem ve tekniklerinin etkin olduğu yaklaşımların başında gelir. Gürten’e (2011) göre probleme dayalı öğrenme; öğrenenlerin bilimsel araştırma becerilerini etkin olarak kullanmalarını gerektirir demektedir.

Bilimsel araştırma yöntem ve tekniklerinin etkin olduğu bir diğer yaklaşım “Proje Tabanlı Öğrenme” yaklaşımıdır. Çetin (2013) öğrenciler araştırma soruları formüle ederek, planlar yaparak, bilgi toplayıp inceleyerek ve ürünler oluşturarak açık uçlu problemlere çözümler üretirler demektedir.

Bilimsel araştırma yöntem ve tekniklerinin etkin olduğu bir diğer yaklaşım da “Yaratıcılık ve Yaratıcı Düşünme” ye dayalı öğrenmedir. Doğan (2011); yaratıcılığın genel kabul görmüş kesin bir tanımının olmadığı, dolayısı ile ölçülmesinde bazı sıkıntılar olduğu ancak, ABD’de lise öğrencilerine burs vermek için kullanılan bir yaratıcı bilim ölçeğinin, bilimsel toplantılarda özgün bildiri sunma, bilimsel makale yayınlamış olma, bilimsel konuşma ödülü alma vd. gibi bilimsel bir ürün vermiş olmaya odaklı bir ölçek olduğunu ve bilimsel düşünmeyi geliştiren deneyler ve projelerin yaratıcılığı ölçmekte de kullanılabileceğini söyler. Aynı şekilde Webster (2002) “Yaratıcı Öğrenme için ‘açık uçlu’, ‘kapalı uçlu’ vb. görevlerle ilgili denemeler ve araştırmalar daha fazla çalışmayı hak eder. Deneysel geçerlik bir sorundur. Daha gerçekçi verilerin toplanmasını nasıl sağlarız” şeklindeki yaklaşımı ile yaratıcı düşünce içindeki bilimsel temellere ve bilimsel araştırma yöntem ve tekniklerine atıfta bulunur.

“İşbirlikli Öğrenme Yöntemi” de bilimsel araştırma süreçlerinin etkin olarak kullanılabildiği bir öğrenme yaklaşımıdır. Doymuş ve Doğan (2013) İşbirlikli öğrenme modelinde kullanılan Grup araştırması, Birleştirme (Jigsaw) tekniklerini açıklarken belirttikleri; problem tespiti, planlama, araştırma, sentez, rapor hazırlama ve sunma unsurları ile yöntemin dayandığı ‘bilimsel araştırma’ süreçlerine işaret etmektedir.

Yukarıda sayılan ve müzik öğretiminde de etkinlikle kullanılabilen bu çağdaş yaklaşımlar; aynı zamanda hem öğrenciler hem de müzik öğretmeni için “araştırma etkinlikleri” konusunda gerekli olan yeterliklere de işaret etmektedir.

Konunun bir başka boyutu; “Bilimsel Araştırma” etkinliğine ilişkin yeterliklerin müzik öğretmeninin sadece dersinde kullandığı yöntem ve teknikler için gerekli olmadığı gerçeğidir. Buna ek olarak “Araştırmacı Öğretmen” profili içinde, okulundaki, yakın çevresindeki, ulusal veya uluslar arası boyuttaki müzikle ve müzik eğitimi ile ilgili sorunları sistematik bir şekilde ele alıp araştırmak, analiz etmek, yorumlamak ve raporlamak günümüz müzik öğretmenlerinin de önemli görevleri arasındadır. Müzik öğretmenlerinin yürütecekleri “Aksiyon (Eylem) Araştırmaları” kapsamında ele alınması gereken sorunlar içinde; “diğer paydaşların müzik dersi algısı, müzik öğretim programları, müzik öğretiminde ders saati, altyapı vb. sorunlar, güzel sanatlar liselerine bakış, mesleki müzik eğitimi, müzik öğretim yöntem ve yaklaşımları, ülkenin müzik eğitim politikası” ve bu eksende düşünülebilecek daha pek çok konu, bizzat müzik öğretmenlerinin aktif olduğu araştırma konuları olarak sayılabilir.

Görüldüğü gibi, günümüz öğretmen profili ile öğrenme-öğretme etkinlikleri kapsamında işe koşulan yaklaşım, yöntem ve teknikler, belli ilke ve kuralları ile “Bilimsel Araştırma” olgusunu yoğun şekilde barındırmaktadır.

Araştırmanın Amacı

Müzik öğretmeni adaylarının lisans programında gördükleri “Bilimsel Araştırma Yöntemleri Dersi”ne dönük görüşlerini betimlemeyi amaçlayan bu çalışma iki temel araştırma sorusuna dayanmaktadır.

1. Müzik Öğretmeni Adaylarının ‘Bilimsel Araştırma Yöntemleri Dersi’ne dönük görüşleri ne düzeydedir.
2. Müzik Öğretmeni Adaylarının ‘Bilimsel Araştırma Yöntemleri Dersi’ne dönük görüşleri arasında cinsiyete göre anlamlı bir fark var mıdır?

Araştırmanın Önemi

Günümüz öğretim strateji ve yaklaşımları, büyük ölçüde öğrenci etkinliğini, öğrenci analizlerini ve öğrenci araştırmacılığını merkeze almakta ve bu alanda hem öğrenciye hem de öğretmene eskisinden farklı rol ve görevler yüklemektedir. Eğitim fakültelerinde öğrenim gören diğer öğretmen adayları gibi müzik öğretmeni adayları da, bu farklı yaklaşımın bir sonucu olarak belli yeterlikler ekseninde yetiştirilmektedirler. Müzik öğretmeni adayları, mesleki yeterliklerinin bir gereği olarak, ‘bilimsel araştırma yapma’ ekseninde; bilgi oluşturma, bilgiye ulaşma, bilgiyi yorumlama, bilgiyi yönlendirme ve bilgiyi kullanmaya ek olarak bunları öğretebilme ve mesleklerini icra ederlerken çeşitli öğrenme yaklaşım, yöntem ve tekniklerini en etkili şekilde uygulayabilmeleri aşamasında gerekli olan ‘araştırma’ olgusuna hakim olabilmelidirler. Bu amaçla, lisans öğretim programlarında “Bilimsel Araştırma Yöntemleri”, “Alan Eğitiminde Proje Hazırlama” ve 2018’de yayımlanan yeni lisans programında da “Eğitimde Araştırma Yöntemleri” (YÖK, 2018) şeklinde dersler öngörülmüştür. Bu çalışmada “Bilimsel Araştırma Yöntemleri” dersinden hareketle, müzik öğretmeni adaylarının bu derslere nasıl yaklaştıkları ve bu dersleri kendi alanları ile nasıl ilişkilendirdiklerinin tespitinin yapılması önemli ve anlamlı bulunmuştur. Ayrıca belli bir sanat eğitimi ağırlığı da olan müzik lisans programı öğrencilerinin bilime ve bilimsel araştırmaya nasıl baktıklarına dönük doyurucu bir literatürün gözlenemeyişi de bu araştırmayı önemli kılan nedenler olarak söylenebilir.

Varsayımlar

Bu araştırmada;

Ölçme aracına verilen cevapların samimi ve gerçek cevaplar olduğu varsayılmıştır.

Sınırlılıklar

Bu araştırma;

Araştırma ‘Bilimsel Araştırma Yöntemleri Dersi’ne ilişkin görüşlerin analizi ile,

Lisans programlarında ‘Bilimsel Araştırma Yöntemleri’ dersini görmüş veya araştırma esnasında görmekte olan müzik öğretmeni adayları ile sınırlıdır.

2. Yöntem

Bu bölümde, araştırmanın modeli, araştırmanın evren ve örnekleme, verilerin nasıl toplandığı ve nasıl analiz edildiğine ilişkin “yöntem” bilgilerine yer verilmiştir.

Araştırma Modeli

Bu araştırma “Betimsel Araştırmalar”dan “Tarama (Survey)” modeli ile yürütülen bir araştırmadır. Betimsel Araştırmalar; olayı olduğu gibi araştıran ve ele alınan olayların ve durumların ayrıntılı bir biçimde araştırıldığı ve onların daha önceki olaylar ve durumlarla ilişkilerinin incelenerek, “Ne” olduklarının betimlenmeye çalışıldığı araştırmalardır (Karakaya, 2009:59). Betimsel araştırmaların bir türü olan Tarama Modeli ise; geçmişte ya da halen var olan bir durumu, var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır. Araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne, kendi koşulları içinde ve var olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır. Onları herhangi bir şekilde değiştirme, etkileme çabası gösterilemez. Bilinmek istenen şey vardır ve oradadır. Önemli olan, ona uygun biçimde “gözleyip” belirleyebilmektir (Karasar, 2005:77). Bu model kapsamında hazırlanan görüş anketi, dışarıdan hiçbir etkileme ve yönlendirme yapılmadan örnekleme dek öğretmeni adaylarına uygulanmıştır.

Çalışma Grubu

Bu araştırmanın çalışma grubu Karadeniz Teknik Üniversitesi, Atatürk Üniversitesi, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi ve Harran Üniversitesi Eğitim Fakülteleri Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında öğrenim gören 133 dördüncü sınıf müzik öğretmeni adaydır. Çalışma grubu “Olasılık Temelli Olmayan Örneklem” tür-

lerinden ‘Amaçlı Örneklem’ ile seçilmiştir. “Olasılık Temelli Olmayan Örneklem” özellikle nitel veriler elde etmek için kullanılan ve daha çok küçük örneklemelerden daha ayrıntılı bilgi edinmeyi amaçlarken belli sebeplerden seçimin tamamen rastlantıya bırakılmadığı örneklem yöntemleridir. “Olasılık Temelli Olmayan Örneklem” türlerinden birisi olan “Amaçlı Örneklem” ise; evrenin araştırmanın amacına göre kümelerle ayrıldığı ve bu kümelerden araştırma için en uygun olduğu düşünülen kümenin seçildiği örneklem türüdür. Örneğin öğretmen adaylarının görüşlerini almak isteyen bir araştırmacının eğitim fakültesi son sınıf öğrencilerini örneklemine aldığı zaman amaçlı örneklemeyi kullanmış olması gibi (Şahin, 2009:124-125).

Bu kapsamda; bilimsel araştırma yöntemleri dersi genellikle son sınıf programında yer aldığı veya son sınıftan önce görülmüş olabileceğinden, çalışma için müzik öğretmeni adaylarından son sınıfta öğrenim gören öğrenciler örneklem alınmıştır.

Verilerin Toplanması

Araştırmanın verileri, öğretmen adaylarının “Bilimsel Araştırma Yöntemleri Dersi” hakkındaki görüşlerini yansıtmaya potansiyeli olduğu düşünülen ve bu düşünce ekseninde desenlenmiş temel görüş yargılarından oluşan bir “görüş anketi” kullanılarak toplanmıştır. Görüş Anketi, biçim ve içerik yönünden, çoğunlukla çalışmanın odaklandığı lisans dersini yürüten 5 öğretim üyesinin uzman görüşleri süzgecinden geçirilmiş ve uzman görüşlerine göre anket maddeleri üzerinde; kavram, olgu ve yapı açısından öngörülen düzeltmeler yapılmıştır. Anket daha sonra yaklaşık 20 öğrenciye okutulmuş, anlaşılması yönünde olası problemler açısından değerlendirilmiştir. Anket maddelerinin anlaşılması ekseninde, öğretmen adayları açısından herhangi bir sorun bildirilmemiştir. 13 maddelik anketin güvenilirlik çalışmaları 133 müzik öğretmeni adayına uygulanan anket üzerinden yapılmıştır. Güvenirlik değerleri yetersiz olan 3 madde anketten çıkarılmış ve 1 adedi olumlu ve 9 adedi olumsuz önermeden oluşan 10 maddelik bir görüş anketi oluşturulmuştur. Görüş anketinin güvenilirlik değerleri aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 1. Madde ve faktör analizi sonuçları

Madde no	r	Madde Yüğü	α
M1	,598**	,659	,705
M2	,634*	,823	,700
M3	,689**	,785	,688
M4	,774**	,788	,672
M5	,382*	,745	,737
M6	,678**	,665	,693
M7	,638**	,554	,696
M8	,651**	,702	,698
M9	,678**	,643	,689
M10	,654**	,713	,694
Top. Var.	%61,16	-	-
KMO	,796	-	-
χ^2 / p	369,92 / ,000	-	-
Alpha	,733	-	-

** 0,01 *0,05

Anketin geçerlik ve güvenilirliğine ilişkin madde analizlerini içeren tablo incelendiğinde madde toplam korelasyon (r) değerlerinin, maddelere ait faktör (f) yüklerinin ve yine maddelere ait Cronbach’s Alpha (α) katsayılarının referans sınırları çerçevesinde gerçekleştiği anlaşılmaktadır. Madde toplam korelasyonları tüm maddeler için referans alınan 0,30 sınırının üzerindedir. Diğer yandan maddelere ait faktör yükleri de referans alınan 0,40 düzeyinin üzerinde gerçekleşmiştir. Temel bileşenler faktör analizine göre toplam varyansı açıklama oranı % 61,16 düzeyinde ve iyi bir seviyede sonuçlanmıştır. Anketin KMO örneklem uygunluğu ve Bartlett testi sonuçları da $p < 0,05$ düzeyine göre anlamlı ve 0,60 düzeyine göre de güvenilir düzeyde bulunmuştur. Anketin tamamına ait Alpha güvenilirlik katsayısı da 0,73 olarak bulunmuştur. Anket üzerindeki bu çalışmalardan sonra tek boyutlu (Bilimsel Araştırma Yöntemleri Dersi) bir yapısı olan 10 maddelik bir anket oluşturulmuştur. Tüm bu sonuçlara göre ankette kalan 10 maddenin geçerli ve güvenilir sonuçlar verdiği kanaatine varılmıştır.

Verilerin Analizi

Elde edilen verilerin, istatistik paket programı (SPSS) ile kodlanarak analizleri yapılmıştır. Verilen cevaplar, 1’den 5’e doğru numara verilerek kodlanmıştır. Görüş anketinin toplam puanı hesaplanırken 5 numaralı soru ters çevrilerek

5'ten 12e doğru kodlanmıştır. Veriler üzerinde Frekans, Yüzde, Aritmetik Ortalama ve cinsiyet değişkenine dönük t-Testi istatistikleri yapılmıştır. t Testi öncesinde, normallik dağılımı testi yapılmış ve verilerin normal dağılım varsayımını karşıladığı görülmüştür. Anketteki görüşler ve bunların puan aralıkları; “Kesinlikle Katılmıyorum (1.00- 1.79)”, “Katılmıyorum (1.80-2.59)”, “Kararsızım (2.60-3.39)”, “Katılıyorum (3.40- 4.19)”, “Kesinlikle Katılıyorum (4.20-5.00)” (Ekiz ve Yiğit, 2012) kategorileri içinde değerlendirilmiştir.

3. Bulgular

Araştırma grubunun görüş anketinde bulunan maddelere verdikleri cevapların oluşturduğu genel tablo için, görüş anketinin genel ortalaması hesaplanmıştır.

Tablo 2. Görüş anketi genel ortalama tablosu

	n	Min.	Mak.	Genel Ortalama	Standart Sapma
Ortalama	133	1.10	5.00	2.92	,85

Tablo 2'ye göre araştırmaya katılan müzik öğretmeni adayları “bilimsel araştırma yöntemleri dersi” ile ilgili olarak anketin puan aralıkları ölçütünde “kararsız” (Ort:2,92) yoğunluklu görüş bildirmişlerdir. Aşağıda Tablo 3'te verilen görüş anketindeki maddeler ekseninde incelendiğinde bu durum, müzik öğretmeni adaylarının “bilimsel araştırma yöntemleri dersi” ile ilgili görüşlerinin net olmadığı ve bu konunun mesleki müzik eğitimi içindeki yeri ve önemini gerektiği ölçüde içselleştiremedikleri şeklinde yorumlanabilir.

Araştırmadan elde edilen ikinci bulgu, aşağıda Tablo 3'te verilen görüş anketinin her maddesine tek tek verilen cevaplardan elde edilmiştir. Anketin son sütununda bulunan madde genel ortalamaları, yukarıda Tablo 1'deki genel ortalamayı oluşturmuştur.

Tablo 3. Öğretmen adaylarının görüşlerinin dağılımına ilişkin yüzde değerleri ve madde genel ortalamaları

No	Görüş Yargıları	Tamamen Katılıyorum (4,20-5,0)	Katılıyorum (3,40-4,19)	Kararsızım (2,60-3,39)	Katılmıyorum (1,80-2,59)	Kesinlikle Katılmıyorum (1,0-1,79)	Mad. Gen. Ort.
1	Bir lisans dersi olarak ‘Bilimsel Araştırma Yöntemleri’nin müzik öğretmenliği lisans programı ile ilişkisini kurmakta zorlanıyorum.	10,5	15,8	24,1	34,6	15,0	2,72
2	Bilimsel araştırmaları öğretmenlerden daha çok akademisyenlerin yürütmesi gerektiğine inanıyorum.	21,1	40,6	20,3	11,3	6,8	3,57
3	Müzik öğretiminde bilimsel araştırma yöntem ve tekniklerinin gerekli olduğunu düşünmüyorum.	15,0	12,0	18,8	33,1	21,1	2,66
4	Bilimsel araştırma yöntemleri ile ilgili kazanımların müzik öğretmeni niteliğine önemli bir katkısının olduğunu düşünmüyorum.	9,8	21,2	16,7	31,8	20,5	2,68
5	Bilimsel araştırma yöntemleri dersinde edindiğim bilgilerle bilimsel bir makale yazabileceğime inanıyorum.	15,0	36,1	30,8	10,5	7,5	3,40
6	Bilimsel araştırma yöntemleri ile ilgili kazanımların öğretmenlik mesleği ile ilişkisini kurmakta zorlanıyorum.	10,6	18,2	22,0	35,6	13,6	2,76
7	Bilimsel araştırma yöntemleri dersinin kazanımlarını öğretmenlik hayatımda kullanabileceğime inanmıyorum.	13,5	19,5	18,0	27,8	21,1	2,76
8	Bilimsel araştırma yöntemleri dersini öğretmenden çok, akademisyen olmak isteyenlerin alması gerektiği görüşündeyim	22,6	32,3	16,5	18,0	10,5	3,38
9	Bu dersin içeriğinin müzik öğretmenliği bölümüne göre çok ağır olduğunu düşünüyorum.	13,5	18,0	20,3	33,1	15,0	2,81
10	Bilimsel araştırma yöntemleri ile ilgili kazanımların bireysel gelişimime bir katkısının olacağına inanmıyorum.	11,3	12,8	20,3	8,6	27,1	2,52

Madde genel ortalamaları içinde en yüksek değerleri alan olumlu ve olumsuz önermelerden oluşan maddeler 2, 5, 8 ve 10. maddelerdir. Bu maddeleri tek tek aşağıdaki şekilde yorumlayabiliriz.

Tablo 3'e göre 2. Maddede verilen "Bilimsel araştırmaları öğretmenlerden daha çok akademisyenlerin yürütmesi gerektiğine inanıyorum" (Ort. 3,57 - Katılıyorum) görüşü, müzik öğretmeni adaylarının bilimsel araştırma olgusunu ve bir çalışma alanı olarak bilimsel araştırma etkinliğini akademisyenlerin işi ve sorumluluğu olarak algıladıklarını göstermektedir. Müzik öğretmeni adaylarının öğretmenlik mesleği ile bilimsel araştırma süreçlerini bağdaştırmadıkları ve bilimsel araştırma işini; üniversite, enstitü, araştırma merkezi vb. çatısı altındaki akademisyen ve araştırmacıların bir faaliyet alanı olarak konumlandıklarını görmekteyiz.

Görüş anketinin 8. Maddesinde bulunan; "Bilimsel araştırma yöntemleri dersini öğretmenden çok, akademisyen olmak isteyenlerin alması gerektiği görüşündeyim" (Ort. 3,38 - Kararsızım) görüşü ile ilgili olarak, müzik öğretmeni adaylarının lisans programında gördükleri "Bilimsel Araştırma Yöntemleri" ve bu merkezde yürütülen benzeri dersleri alanları ile ilişkilendirmede net bir görüşe sahip olmadıkları ("3,40 - Katılıyorum" görüşüne çok yakın) ve bu ve benzeri içerikli dersleri akademisyen olmak isteyenlerin alması gerektiğini düşündükleri tespit edilmiştir. Bu bulgu 2. Maddedeki "Bilimsel araştırmaları öğretmenlerden daha çok akademisyenlerin yürütmesi gerektiğine inanıyorum" görüşündeki yüksek ortalama ile de örtüşmektedir. Yani müzik öğretmeni adayları "Bilimsel Araştırma" etkinliğini bir meslek ve faaliyet alanı olarak öğretmenden çok akademisyenlerin yürütmesi gerektiğini düşündükleri gibi yine bu doğrultuda bu alanla ilgili verilen lisans programı derslerini de öğretmenden çok akademisyen olmak isteyenlerin alması gerektiğini düşünmektedirler.

Görüş anketinin 5. Maddesindeki, "Bilimsel araştırma yöntemleri dersinde edindiğim bilgilerle bilimsel bir makale yazabileceğime inanıyorum" (Ort. 3,40 - Katılıyorum) görüşü her ne kadar ("3,39 - Kararsızım" derecesinin sınırında ise de) müzik öğretmeni adayları lisans programında aldıkları bilimsel araştırma dersi kazanımları ile bilimsel bir makaleyi yazabileceklerine inanmaktadırlar. Bu bulgu; müzik öğretmeni adaylarının bilimsel araştırma eylemini kendi mesleki alanlarının bir gereği gibi algılamamakla birlikte, bir öğrenci olarak lisans programında yürüttükleri böyle bir dersin çıktıkları ile gereken eylem ve etkinlikleri yapabileceklerine dönük özgüven ve inanca işaret etmektedir.

Aynı şekilde görüş anketinin 10. Maddesindeki, "Bilimsel araştırma yöntemleri ile ilgili kazanımların bireysel gelişime bir katkısının olacağına inanmıyorum" (Ort. 2,52 - Katılmıyorum) görüşü, müzik öğretmeni adaylarının bu dersle ilgili kazanımlarının, onların bireysel gelişimlerine (mesleki gelişimlerine olan katkıları değil. Bkz. Madde 4) katkısının olacağı yönünde bir görüşe sahip olduklarını göstermektedir. Yani müzik öğretmeni adayları bu dersten elde ettikleri kazanımları mesleki gelişimlerinden daha çok, sosyal ve entelektüel bir birey olarak gelişimleri ile ilişkilendirmektedirler.

Müzik öğretmeni adaylarının "Bilimsel Araştırma Yöntemleri" dersini almaları sonucunda bilimsel bir makale yazabileceklerine ve dersin bireysel gelişimlerine olacak katkılarına olan inançlarına rağmen, bilimsel araştırma mesleği ve eylemini öğretmenlikten daha çok akademisyenlik ve akademisyenlerle özdeşleştirmelerine dönük bu bulgu; müzik öğretmeni adaylarının bilimsel araştırmaya dönük, zihniyet, yöntem teknik bilgisi ve bu alanın öğretmenlik mesleği ile olan ilişkisi hakkında gerçekten yeterli bilgiye sahip olup olmadıkları hakkında bir şüpheyi de barındırmaktadır. Özellikle aşağıda incelenen anketin diğeri maddelerine dönük görüşler bu şüpheyi besler niteliktedir.

Müzik öğretmeni adaylarının görüş anketinin diğeri maddeleri olan; 1, 3, 4, 6, 7 ve 9. Maddelerine verdikleri cevapların genel ortalamaları, "2,60-3,39-Kararsızım" aralığındadır.

Anketin 1. maddesindeki "Bir lisans dersi olarak 'Bilimsel Araştırma Yöntemleri'nin müzik öğretmenliği lisans programı ile ilişkisini kurmakta zorlanıyorum" (2,72 – Kararsızım), 3. maddesindeki "Müzik öğretiminde bilimsel araştırma yöntem ve tekniklerinin gerekli olduğunu düşünmüyorum" (2,66 – Kararsızım), 4. maddesindeki "Bilimsel araştırma yöntemleri ile ilgili kazanımların müzik öğretmeni niteliğime önemli bir katkısının olduğunu düşünmüyorum" (2,68 – Kararsızım), 6. maddesindeki "Bilimsel araştırma yöntemleri ile ilgili kazanımların öğretmenlik mesleği ile ilişkisini kurmakta zorlanıyorum" (2,76 – Kararsızım), 7. maddesindeki "Bilimsel araştırma yöntemleri dersinin kazanımlarını öğretmenlik hayatımda kullanabileceğime inanmıyorum" (2,76 – Kararsızım) ve son olarak 9. Maddesindeki "Bu dersin içeriğinin müzik öğretmenliği bölümüne göre çok ağır olduğunu düşünüyorum" (2,81 – Kararsızım) yönündeki görüşlerinin, müzik öğretmeni adaylarının, bilimsel araştırmaya dönük zihniyetlerini ve lisans dersinin öğretmenlik mesleği ile olan ilişkileri hakkındaki bilgi, beceri ve düşüncelerini yansıtmaları bakımından önemli ve anlamlı olduğu düşünülmektedir.

Tüm bu sonuçlar müzik öğretmeni adaylarının bu çalışmanın giriş bölümünde yeri ve öneminin vurgulanmaya çalışıldığı "öğretmenlik - müzik öğretmenliği - bilimsel araştırma yöntemleri - bilimsel araştırma odaklı dersler" ilişkisi hakkında olumlu ve net bir bakış açısının halen oluşmamış olduğu hakkında önemli ipuçları vermektedir.

Araştırmadan elde edilen bir diğeri bulgu da müzik öğretmeni adaylarının görüş anketine verdikleri cevapların, cevap

verenlerin cinsiyetlerine göre bir farklılaşmayı yansıtip yansıtmadığının tespitine dönüktür. Buna göre; tablo 4’te örnek-
lemin cinsiyet bilgileri tablo 5’te de müzik öğretmeni adaylarının görüş anketine verdikleri cevaplarda cinsiyete göre bir
farklılaşma olup olmadığına ilişkin t testi istatistiği verilmiştir.

Tablo 4. Müzik öğretmeni adaylarının cinsiyet t testi tablosu

Cinsiyet	n	Ort. Puan	t	df	p
Kadın	76	29,03	,373	131	,710
Erkek	57	29,59			

p>0.05

Tablo 5 incelendiğinde hem kadın hem de erkek müzik öğretmeni adaylarının, bilimsel araştırma yöntemleri dersine
ilişkin görüş anketine verdikleri cevapların oluşturduğu ortalama puanlar üzerinden, aralarında anlamlı bir farkın bulun-
madığı tespit edilmiştir.

4. Tartışma ve Sonuç

“Bilimsel Araştırma” olgusu ve bu olgu içinde “Bilimsel Araştırma Yöntem ve Teknikleri”; Milli Eğitim Bakan-
lığı’nın “Öğretmenlik Mesleği Genel Alan Yeterlikleri (M.E.B., 2017) belgesinde vurgulanan yeterlikler çerçevesinde
ve yine Milli Eğitim Bakanlığı 2017-2023 Öğretmen Strateji Belgesi’nin (M.E.B., 2017) alt amaçlarında önemle vur-
gulanmıştır. Günümüz modern eğitim uygulamalarının neredeyse tüm süreçlerinde etkili olan “Bilimsel Araştırma”
olgusu, bir müzik öğretmenin meslek yaşamının önemli ve zorunlu çalışma alanlarından biri konumundadır. Ancak bu
zorunluluk sadece resmi bir belgede yazılı olan bir görev tanımından öte, öğretmenin, bilimsel araştırmaya dayalı, ka-
çamayacağı ve göz ardı edemeyeceği uygulama ve etkinliklerden de kaynaklanmaktadır.

Bir müzik öğretmeni açısından; hem uygulamakla yükümlü olduğu müzik öğretim programının genel yaklaşımı
gereği hem de günümüz öğretim süreçlerinde kullanılan pek çok çağdaş öğrenme stratejileri, yöntem ve teknikleri
açısından “bilimsel araştırma” olgusu önemlidir. Bunların içinde; yapılandırmacılık, probleme dayalı öğrenme, proje
tabanlı öğrenme, işbirlikli öğrenme, yaratıcılık ve yaratıcı düşünme gibi yeni yaklaşımlar “bilimsel araştırma” olgusu ile
iç içindedir. Aynı şekilde “Araştırmacı Öğretmen” profili içinde, okulundaki, yakın çevresindeki, ulusal veya uluslar arası
boyuttaki müzikal sorunları sistematik bir şekilde ele alıp araştırdığı, analiz ettiği, yorumlayıp raporladığı “Aksiyon
Araştırmaları”, günümüz müzik öğretmenlerinin de önemli görevleri arasındadır.

Bilimsel araştırma konusunda müzik öğretmeni adaylarının bilgi ve bilincini amaçlayan lisans programı dersinin
eğitimi almış adaylarla yürütülen bu çalışmada, bilimsel araştırma paralelindeki derse dönük olarak adaylarda yeterli
düzeyde olumlu görüş ve yaklaşımın oluşmadığı tespit edilmiştir. Müzik öğretmeni adayları bilimsel araştırma konusu-
nu akademisyenlerin meslek ve görev tanımı içinde konumlandırmaktadırlar.

Aynı biçimde müzik öğretmeni adaylarının; bir lisans dersi olarak ‘Bilimsel Araştırma Yöntemleri’nin müzik öğret-
menliği lisans programı ile ilişkisini kurmakta zorlanmaları konusunda, müzik öğretiminde bilimsel araştırma yöntem
ve tekniklerinin gerekli olup olmadığı konusunda, bilimsel araştırma yöntemleri ile ilgili kazanımların müzik öğret-
meni niteliklerine olası katkıları konusunda, bilimsel araştırma yöntemleri ile ilgili kazanımların öğretmenlik mesleği
ile ilişkisini kurmakta zorlanmaları konusunda, bilimsel araştırma yöntemleri dersinin kazanımlarını öğretmenlik ha-
yatlarında kullanabileceklerine inanmaları konusunda ve bu dersin içeriğinin müzik öğretmenliği bölümüne göre çok
ağır olduğunu düşünme konusunda “kararsız” görüş bildirmeleri, bu konudaki yasal düzenleme ve talimatların henüz
uygulayıcıların sahasına inmemiş olduğunu göstermektedir. Nitekim Sarı (2006); öğretmenlerin sadece % 56,6’sının
okullarında yürütülecek bir çalışmaya aktif olarak katılmak istediklerini, yaklaşık yarısının araştırmalara katılmak ist-
temeyişinin henüz ne okullarda ne de öğretmen yetiştiren kurumlarda araştırma kültürünün yeterince yaratılmadığının
bir göstergesi olarak ele alınabileceğini belirtir.

Özellikle sanat eğitimi ağırlıklı öğretmen yetiştirme programlarındaki öğretmen adaylarının “Bilimsel Araştırma
Yöntemleri” dersi hakkındaki görüşlerini alan yeterli çalışma yoktur. Bu alanda yapılan çalışmalar daha çok diğer alan
öğretmenliği bölümlerinde öğrenim görenler veya aktif görevde bulunan öğretmenlerle yürütülmüş çalışmalardır.

Bu konu ile ilgili olarak “Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü-Resim/Müzik) öğrencilerinin “Bilimsel Araştırma” ya
dönük tutumlarının tespiti ile ilgili bir çalışmada; öğrencilerin bilimsel araştırma yöntemleri dersinin gerekliliğine ve
sanatla bilimin ilişkisine dönük olumlu bir eğilim gösterdikleri ancak lisans programında işlenen dersin içeriği, işleniş
biçimi ve ölçme değerlendirme yöntemlerine yönelik olumsuz tutum sergiledikleri tespit edilmiştir (Kurtuldu ve Ayay-

dın, 2010).

Diğer alan öğretmen adayları ve öğretmenleri ile yapılmış diğer çalışmaların temel bulgularına aşağıda kısaca değinilmiştir.

Ekiz (2006) görev başında olan sınıf öğretmenleri ile yaptığı çalışmada; öğretmenlerin eğitimbilimsel araştırmaların alanında uzman akademisyen araştırmacılar tarafından yürütüldüğünü düşündüklerini, bilimsel bilgileri akademisyenlerin ürettikleri, kendilerinin ise bu bilgileri uygulamalarına aktardıkları anlayışını benimsediklerini, eğitim araştırmalarının gerekliliğine inandıkları, bilimsel araştırmaları takip eden sınıf öğretmenlerinin azımsanamayacak bir kısmının ise araştırma sonuçlarını kendi öğretim uygulamalarında kullandıkları yönünde bulgulara ulaşmıştır.

Ekiz ve Yiğit (2012) dört farklı programda eğitim gören öğretmen adayları ile yürüttükleri çalışmalarında öğretmen adaylarının eğitim araştırmalarının amacı, çeşidi ve kimler tarafından yapılması gerektiği konularında çoğunlukla “olumsuz ve kararsız” görüş belirttiklerini tespit etmiştir.

Konu ile ilgili yapılan bir diğer çalışmada; bilimsel araştırma sürecine ilişkin kavramların öğretmen adayları tarafından tam ve doğru olarak algılanmadığı, öğretmen adaylarının öğretmenlerin araştırma yapmalarının gerekli olduğunu düşünmedikleri, buna karşın bilimsel araştırmaların meslek hayatlarında işlerine yarayacağını düşündükleri belirlenmiştir (Küçüköğlü, Taşgın ve Çelik, 2013).

Yavuz Konakman, Tanrıseven ve Karasolak (2013); cinsiyetin öğretmen adaylarının eğitim araştırmalarına ilişkin tutumlarında anlamlı bir farklılaşma oluşturan bir değişken olmadığını tespit etmişlerdir.

Sarı (2006); genel olarak öğretmenlerin eğitim alanında yapılan bilimsel araştırmalara yeterince ilgi göstermedikleri ve araştırma bulgularından eğitim ortamlarında yeterince yararlanmadıklarını belirtir.

Polat (2014) eğitim fakültesi öğrencilerinin bilimsel araştırmaya yönelik tutumlarını incelediği çalışmasında; öğrencilerin bilimsel araştırmaya yönelik tutumlarının orta düzeyde olduğunu, tutumların genel olarak, cinsiyet, yaş, kayıtlı olunan bölüm, sınıf düzeyi, bilimsel araştırmaya yönelik herhangi bir ders alıp almama ve mezun olunan lise türü değişkenlerine göre değişmediğini tespit etmiştir.

Biçer, Bozkırlı ve Er (2013) Türkçe öğretmeni adayları ile yaptıkları çalışmalarında özellikle 4. Sınıf öğretmen adaylarının bilimsel araştırmalara karşı olumsuz tutum içinde olduklarını tespit ederek, lisans öğreniminin son basamağındaki bu grubun bilimsel çalışmaların ciddiyetine ve gerekliliğine inanmamasının üzerinde önemle durulması gereken bir sorun olduğunu vurgulamaktadırlar.

Korkmaz, Şahin ve Yeşil (2011) aktif görevdeki 112 öğretmen ile yürüttükleri çalışmalarında; öğretmenlerin önemli bir bölümünün bilimsel araştırmanın gerçekleştirilme süreci hakkında kendilerini yeterli gördüklerini (%33,8) ancak kayda değer bir kısmının da yeterli görmediklerini (%34,8) tespit etmişlerdir.

Yukarıda özetlenen çalışma bulguları, bu araştırma kapsamında elde edilen bulgularla büyük ölçüde örtüşmektedir. Yani genel olarak başta öğretmen adayları olmak üzere aktif görevdeki öğretmenler de dahil olmak üzere bilimsel araştırma alanının gelişimine hizmet edecek lisans derslerine dönük tutumlar, yargılar, düşünceler ve görüşler önemli ölçüde kararsızlık ve olumsuzluk barındırmaktadır. Bu genel yaklaşım müzik öğretmeni adayları için de söz konusudur.

Mesleki müzik eğitimi açısından olduğu gibi, örgün müzik eğitimi açısından da; “Bilimsel Araştırma Yöntem ve Teknikleri Kültürü” ekseninde yaşanacak her türlü olumsuzluk, giriştiğimiz eğitim-öğretim uygulamalarımızdan istediğimiz sonuçları almamızın önünde en önemli engellerden birisi olarak durmaktadır.

Özellikle resim ve müzik eğitimi programlarında eğitim alan ve sanatçılık ile öğretmenlik arasındaki dengeyi kurmakta güçlük yaşayan öğrenciler arasında daha fazla yaşanması muhtemel bu olumsuzluğun aşılması için öğretmen adaylarına olduğu kadar, öğretmenlere ve özellikle de öğretim elemanlarına önemli sorumluluklar düşmektedir.

Öncelikle bilimsel araştırma odaklı bilgi, beceri ve tutumların; yetiştirdiğimiz öğretmenlerin mesleklerinin ayrılmaz bir parçası olduğu, öğretmenlerin bireysel ve mesleki gelişimlerinin desteklenmesi ve sürdürülebilmesinde en etkili uygulamaların, kendilerinin dahil oldukları bilimsel araştırmaya dayalı uygulamalar olduğu, günümüz öğretmen profiline, belirli bir problemi bilimsel araştırma platformunda ele alıp çözüme kavuşturabilen ve hepsinden önemlisi de bu bilgi birikimini öğrencilerinde oluşturabilen bir profil olduğunu anlamaları ve bunu içselleştirebilmeleri gerekmektedir.

Bunun için bu çalışmanın bağlamında incelenen müzik öğretmeni adaylarının; eğitim aldıkları öğretmenlik lisans programının görevi ve fonksiyonu hakkında yeterli bilgiyle donatılmalarının yanı sıra, eğitimleri sürecinde mutlaka

aktif bir bilimsel araştırma projesine dahil edilmeleri gerekmektedir. Lisansüstü eğitim fırsatından ne kadar öğretmenimizin yararlanabildiği herkesin malumu iken, genel manada öğretmenlerimizin ve bu çalışma ekseninde müzik öğretmenlerimizin bu konudaki eksiklerini giderme işlemleri sadece yüksek lisans programlarına bırakılmamalıdır.

5. KAYNAKLAR

- Ağgöl, Y. F. ve Bayrakçeken, S. (2010). 5E Öğrenme Modelinin Fen Bilgisi Öğretmen Adaylarının Asit-Baz Konusu Başarılarına Etkisi, *International Online Journal of Educational Sciences*, 2(2), 508-531.
- Aslim, S.T. (2013). Yapılandırmacı Yaklaşım, S. B. Filiz, (Ed.), *Öğrenme- Öğretme Kuram ve Yaklaşımları* içinde, (s. 336-351). Ankara: Pegem Yayınları.
- Biçer, N., Bozkırlı, K. Ç. ve Er, O. (2013). Türkçe Öğretmeni Adaylarının Bilimsel Araştırmaya Yönelik Tutumlarının Değerlendirilmesi, *Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü dergisi, TAED*, 50, 327-342.
- Büyüköztürk, Ş. (1999). Araştırmaya Yönelik Kaygı ile Cinsiyet, Araştırma Deneyimi ve Araştırma Başarısı Arasındaki İlişki. *Eğitim ve Bilim*, 23 (112), 29-34.
- Çetin, F. (2013). Proje Temelli Öğrenme, S. B. Filiz, (Ed.), *Öğrenme- Öğretme Kuram ve Yaklaşımları* içinde, (s. 256-370). Ankara: Pegem Yayınları.
- Doğan, N. (2011). Yaratıcı Düşünme ve Yaratıcılık, Ö. Demirel, (Ed.), *Eğitimde Yeni Yönelimler* içinde, (s. 167-196). Ankara: Pegem Yayınları.
- Doymuş, K. ve Doğan, A. (2013). İşbirlikli Öğrenme Yöntemi, S. B. Filiz, (Ed.), *Öğrenme- Öğretme Kuram ve Yaklaşımları* içinde, (s. 147-169). Ankara: Pegem Yayınları.
- Ekiz, D. (2006). Sınıf Öğretmenlerinin Eğitim Araştırmalarına Karşı Tutumları, *KUYEB-Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 6(2), 373-402.
- Ekiz, D. ve Yiğit, N. (2012). Öğretmen Adaylarının Eğitim Araştırmalarının Amaç ve Çeşitleri Hakkındaki Görüşlerinin İncelenmesi, *Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 23, 3-21.
- Erdem, E. ve Demirel, Ö. (2002). Program Geliştirmede Yapılandırmacılık Yaklaşımı, *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 23, 81-87.
- Gürten, E. E. (2011). Probleme Dayalı Öğrenme, Ö. Demirel, (Ed.), *Eğitimde Yeni Yönelimler* içinde, (s. 81-91). Ankara: Pegem Yayınları.
- Hargreaves, D. (2000). *Teaching as a research-based profession: possibilities and prospects*. In B. Moon, J. Butcher, & E. Bird (Eds.), *Leading professional development in education* (pp.200-210). London & New York: Routledge & Falmer Press.
- Karakaya, İ. (2009). Bilimsel Araştırma Yöntemleri, A. Tanrıoğen, (Ed.), *Bilimsel Araştırma Yöntemleri* içinde, (s.57-83). Ankara: Anı Yayıncılık
- Karasar, N. (2005). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Korkmaz, Ö., Şahin, A. ve Yeşil, R. (2011). Öğretmenlerin Bilimsel Araştırmalara ve Araştırmacılara İlişkin Düşünceleri, *Kuramsal Eğitimbilim*, 4(2), 109-127.
- Kurt, A. A., İzmirli, Ö. Ş., Fırat, M. ve İzmirli, S. (2011). Bilimsel Araştırma Yöntemleri Dersine İlişkin Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü Öğrencilerinin Görüşlerinin İncelenmesi, *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 30, 19-28.
- Kurtuldu, M. K. ve Ayaydın, A. (2010). Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Öğrencilerinin Bilimsel Araştırma Yöntemleri Dersine İlişkin Tutumları, *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Dergisi*, 10(2), 2-8.
- Küçüköğlü, A., Taşgın, A. ve Çelik, N. (2013). Öğretmen Adaylarının Bilimsel Araştırma Sürecine İlişkin Görüşleri Üzerine Bir İnceleme (Eğitim Bilimleri Bölümü Örneği), *TSA-Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 17(3), 11-24.
- MEB. (2017). *Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterlikleri, Öğretmen Yetiştirme ve Geliştirme Genel Müdürlüğü*, Ankara: M.E.B Yayını, [Elektronik Sürüm] http://oygm.meb.gov.tr/meb_ays_dosyalar/2017_12/11115355, Erişim: 19.09.2018.
- MEB. (2017). *Öğretmen Strateji Belgesi 2017-2023, Öğretmen Yetiştirme ve Geliştirme Genel Müdürlüğü*, Ankara. http://oygm.meb.gov.tr/meb_ays_dosyalar/2017_0609140719_Strateji_Belgesi_Resmi_Gazete_sonrasY_ilan.pdf Erişim: 22.06.2017.
- Ornstein, A. C. & Hopkins, F. B. (1988). *Curriculum: Foundations, Principles and Issues*, New Jersey: Prentice Hall, Englewood Cliffs.
- Polat, M. (2014). Eğitim fakültesi Öğrencilerinin Bilimsel Araştırmaya Yönelik Tutumları, *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 18, 77-90.
- Sarı, M. (2006). Araştırmacı Öğretmen: Öğretmenlerin Bilimsel Araştırmaya İlişkin Görüşlerinin İncelenmesi, *KUYEB-Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 6 (3), 447-487.
- Şahin, B. (2009). Metodoloji, A. Tanrıoğen (Ed.), *Bilimsel Araştırma Yöntemleri* içinde, (s. 111-130). Ankara: Anı Yayıncılık.

- Uzuner, Y. (2005). Baş Makale: Özel Eğitimden Örneklerle Eylem Araştırmaları, *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Özel Eğitim Dergisi*, 6 (2), 1-12.
- Watts, H. (1985). When teachers are researchers, teaching improves. *Journal of Staff Development*, 6(2), 118-127.
- Webster, P. (2002). Creative thinking in music: Advancing a model. In: T. Sullivan, & L. Willingham, (Eds.), *Creativity and music education* (pp. 16-33). Edmonton, AB: Canadian Music Educators' Association.
- Yavuz Konakman, G., Tanrıseven, I. ve Karasolak, K. (2013). Öğretmen Adaylarının Eğitim Araştırmalarına İlişkin Tutumlarının Çeşitli Değişkenlere Göre İncelenmesi, *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD)*, 14 (1), 141-158.
- Yurdakul, B. (2011). 'Yapılandırmacılık', Ö. Demirel (Ed.), *Eğitimde Yeni Yönelimler* içinde, (s. 39-61). Ankara: Pegem Yayınları.
- YÖK, (2018). *Öğretmen Yetiştirme Lisans programları*, Ankara: Yüksek Öğretim Kurulu.
- <http://www.bilimsenligi.com/arastirmaci-ogretmen-bilim-danismanligi-semineri.html>. Erişim:23.10.2015